SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

FRITT Premium Gives bort med kupong och omslag. ROYAL CROWN SOAP Sänd efter fri Katalog. 654 Main St., Winnipeg.

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ROYAL CROWN SOAP FRITT Premium Gives bort med kupong och omslag. Sänd efter fri Katalog. Main St., Winnipeg.

ÅRG. (YEAR) 29. LÖSNUMMER 10 CENTS. WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 19 MAJ 1921. LÖSNUMMER 10 CENTS. No. 20

Politisk vecko-revy för Canadas folk.

Regeringen i Ottawa har som vanligt ignorerat arbetarnas krav. De provinsiella valen i Saskatchewan utsatta till den 9 juni. Viktiga fängelsereformer hava föreslagits.

INGA FEDERALA VAL I SIKTE FÖRRÄN NÄSTA ÅR.

Federal regeringen avgav f. v. svar till Trades & Labor Congress på dess den 13 feb. framlämnade legislativa förslag, enligt vilket man begärde: åtta timmars arbetsdag, försäkring mot arbetslöshet, ålderdomspension, statsförsäkring mot sjukdom, amendments till immigrationslagen, skapandet av en tariffkommission, i vilken arbetarna skulle representeras, kollektiva avtal, lonereglering, amendments till rösträttslagen kooperativ lagstiftning m. m. Som man ser allt mycket rättmätiga krav. Men det oaktat blev svaret mycket magert. Allt var regeringen lovade var, att ackrediterade tjänstemän från fackföreningarna ej skulle behandlas som immigranter. ("Mycke' väsen för lite' ull" sa' han, som klippte suggan.) Federalregeringen är sig lik.

* * *

Budgetdebatten fortsatte de sista dagarna f. v. samt visade tydligt att de progressiva gillade det av Fielding framställda oppositionsamendmentet. Dr. Michael Clark av Red Deer, frihandelsoratör för de progressiva, lämnade intet tvivel om, att han skulle rösta för detsamma. Budgeten var enligt hans åsikt reaktionär, under det att amendmentets politik skulle göra mer att bygga upp industrierna än regeringens politik. Han ville därför understödja amendmentet på denna grund samt för att det föreslog en reducering i tariffen.

Sjöminister Ballantyne sökte försvara regeringen samt sade att densamma gynnade en moderat proktektionistisk tariff.

Premiärminister Meighens underderstödjare från Ontario samlades den 11 ds. till en separat caucus och man talade om ett förestående federalval i september. Regeringens organisation i Dominion befinner sig i ej så litet kaotiskt tillstånd och detsamma kan sägas om den liberala organisationen med undantag av i Quebec, British Columbia, delar av Ontario samt sjöprovinserna. Intet av dessa två partier har ännu några kandidater i fältet. De progressivas organisation däremot befinna sig i gott skick och särskilt i Ontario samt västern.

Den 12 ds. talade man i Ottawa om en förlikning mellan det rena konservativa elementet samt det s. k. National—Liberal & Conservative party. Man antydde att Hon. Robert Rogers, som tillhörde Bordens kabinett och som intog en ledande ställning i fusionen avd det liberal-konservativa partiet, skall vara villig att begrava stridsyxan samt förena sig med regeringen för att vinna nästa val.

Krigsminister Guthrie sökte i torsdags försvara regeringens utgifter för rustningsändamål. Han anförde en del statistiska uppgifter, vilka skulle gå ut på att bevisa, att Canada utgifter sjö- och lantmilitära ändamål vore lägre än något annat lands.

Premiärminister Meighen var i fredags i äkta stridstuppshumör samt slungade sitt anatema mot de liberala och progressiva partierna i underhuset. Talet blev hans kontribution till budgetdebatten och gav honom tillfälle att besvara all den kritik, som regeringen med rätta varit utsatt för. Men utom detta utkastade han stridshandsken mot oppositionspartierna samt var nog naiv att förklara att de spelade politik utan att tänka på, att han först bort sopa rent för egen dörr. Han bad dem i mycket retoriska ordalag att avkasta masken och visa, var de stodo. Men hans vältalighet gjorde ej mycket intryck.

På lördagen voro farbröderna i underhuset mycket lata, ty vid ett tillfälle voro endast 17 närvarande. Återigen diskuterade man budgeten och J. F. Reid från Mackenzie gav regeringen dessa fiskar varma. Han förklarade, att regeringens uraktlåtenhet att framkomma med en allmän tariffrevision blott var ett av dess vanliga löftesbrott. Regeringen ignorerade såväl de organiserade farmarna som arbetarna, yttrade mr. Reid. Ingen av dem gavs plats på kommissionen för undersökning av sädesmarknaden, och ingen av dem rådfrågades med hänsyn til budgeten. Däremot hade storfrabrikanterne tillfrågats rörande deras åsikter om beskatnin. Genom sina handlingar i sockerfrågan samt frakttaxfrågan hade visat sig som de stora intressenas vänner. De höga fraktsatserna voro ansvariga för att farmarna ej kunde betala sina skulder. Vetet, som varit värt $3 pr. bushel hade sjunkit till $1:30 under det at fraktsatserna stigit. Budgeten hade alla kännetecken av att vara ett protektionistiskt verk. Canada önskade immigranter, ty dessa hade de största familjerna, men likväl lade försäljningsskatten och tullen den tyngsta bördan på detta fattiga folk.

I trots av olika meningar bland dess understödjare har federalregeringen, enligt vad som meddelades i tisdags, beslutat att det ej skall bli något allmänt val förrän tidigast 1922 (om de få råda). Regeringen anser nämligen att den har allt att vinna och intet att förlora genom att hänga kvar och den vill ej riskera ett val. Vidare ämnar man ej heller företaga någon rekonstruktion av kabinettet förrän till hösten.

* * *

Premiärminister Martin meddelade i måndags, att det provinsiella valet i Saskatchewan skall gå av stapeln den 9 juni. I sitt utlåtande sade han bland annat att "det viktigaste skälet för att f. n. hålla ett val var regeringens önskan att Saskatchewans spörsmål skulle handlägras efter dess meriter och ej blandas upp och influeras av frågor, som beröra hela Canada och vilka lyda under federal jurisdiktion."

Nominationerna komma att hållas den 2 juni. Valet kommer att avsluta Sasaktchewans fjärde legislatur som setat sedan 26 juni 1917. F. n. finnes där 62 medlemmar, av vilka 51 äro Martinanhängare, sex konservativa tre soldatmedlemmar och två independenta. Som vi nämnt förut antogs före den siste sessionens slut en lag som gav Regina, Moose Jaw och Saskatoon två medlemmar var istället för en samt skapade en ny valkrets i Gravelburg. Men som de tre soldatsätena skola försvinna blir det endast en ny plats att besätta.

* * *

För flera månader sedan tillsatte justitieministern en komité för att undersöka Canadas fängelsesystem. Komitén bestod av O. M. Biggar, K. C. samt P. M. Draper, både från Ottawa, och W. F. Nickel från Kingston, Ont.

Deras rapport kungjordes den 12 ds. samt innehåller vittgående reformförändringar. Komitén påyrkar tillämpandet av den moderna principen om reformering istället för straffande förtryck. Kroppsstraff fördömes som onödigt, fast komitén anser att justitieministern i undantagsfall kan låta detsamma tillämpas i fråga om oförbätterliga fångar.

Man föreslår upprättandet av en fängvårdsstyrelse, som skulle bestå av en superintendent, en industriell ledare, en inköpschef, en läkare samt en tjänsteman för benådningsärenden. Vidare föreslås en effektiv organisation både av de medikala och industriella departementen. Flera fängar synas vara psykiskt undermåliga och borde därför enligt komiténs åsikt behandlas som patienter och ej som fångar.

Komitén framhåller vidare att från hänsyn till de vanskliga byggnadsförhållandena är det bestämt, att statskassan kan bevilja småbrukaren byggnadslån motsvarande en tiondel av kostnaden för byggnadernas uppförande.

Under 1920 styckades ett länsgods, ett statsdomängods och 69 prästgårdar, varav upprättades 270 självständiga jordbruk. Innevarande år skola styckas 7 länsgods och 63 prästgårdar, varav skola upprättas cirka 400 självständiga jordbruk.

Detta är i korthet den nya lagens huvudinnehåll. Från en sida sett betyder reformen ju ej så överväldigande mycket. Ty upprättandet av 5 a 6,000 småbruk under loppet av 15 a 16 år förslår ej mycket i förhållande till en årlig ökning av folkmängden på 30,000.

Ministären Zahle föreslog också en lag, som icke blev antagen, men som säkert blir nödvändig. Den åsyftade upprättandet av en jordkommission, som dels skulle kunna uppträda som köpare av jord i den fria marknaden, dels skulle ha föraköpsrätt vid exekutiva auktioner på lantegendomar av en viss storlek och dels skulle kunna expropriera jord till grundande av småbruk, där detta ansages av behovet påkallat. Lagförslaget strandade emelertid på expropriationsbestämmelserna, som regeringen ej kunde engomdriva i landstinget, där den ej ägde majoritet, men utvecklingen skall utan tvivel driva fram förslaget på nytt.

Det största framsteget beträffande de berörda lagarna är den nya formen för jordinnehav, som nu genom att provas i praktiken kan bana väg för än större reformer.

En stadskommun i Jylland — Kolding — har börjat praktisera samma tanke med avseende på byggnadstomter som avsöndras från kommunen tillhöriga markområden. Det är intet tvivel om att det — särskilt för städerna — skulle vara en mycket klok politik att i så stor utsträckning som möjligt uppköpa jord i stadens omgivning och så stycka den på vissa villkor. Ty detta innebure mycket lättare åtkomst av jord för alla mindre bemedlade och alldeles medellösa, och kommunen skulle ständigt få utbytet av det stigande jordvärde, som uppstår allteftersom staden utvecklar sig.

Med 63 röster mot 28 antog U. S. senat den 11 ds. den s. k. Emergency Tariff & Anti-dumping bill.

Efter den 1 juli kommer general Pershing att beklädа den dubbla posten av stabschef, som varit en administrativ syssla, samt kommenderande general. På så sätt blir han högste chef för armén både i freds- och krigstid.

Den nya danska jordreformen.

Besittningsrätt i stället för äganderätt till jorden har endast goda följder.

Principen är brukningsrätt.

Genom den av konungen den 4 oktober 1919 stadfästade "Lagen om villkor för försäljning av jord i offentlig ägo" har i Danmark införts en ny princip med avseende på innehavet av jord.

Alltsedan slutet av 18:de århundradet har jordbrukslagstiftningen städse haft i sikte att göra det möjligt för landets jordbrukare att erna den mest oinskränkta äganderätt till sin jord, i det man ansett det detta varit ett huvudvillkor för ett gott jordbruk. Och utvecklingen under det flydda seklet har ådagalagt att denna form av jordinnehav har haft i ganska hög grad de goda verkningar, man tillskrivit densamma, nämligen att väcka jordbrukarens arbetshåg och energi, då han ju alltid kunde vara viss på att få utbytet av sitt jordbruksarbete. Men den har också visat sig ha sina svaga sidor, emedan jordbruk med full äganderätt bereder tillfälle till jordspekulation, som ur samhällets synpunkt endast är att betrakta såsom något ont. Under stigande konjunktioner kommer jorden, allteftersom den byter ägare, att betungas av en städse växande inteckningsbörda, som under nedåtgående konjunkter blir ett slavok för den arbetande jordbrukskiassen. Och stigande jordpriser skola därjämte göra det allt vanskligare för den mindre bemedlade delen av befolkningen att skaffa sig eget självständigt jordbruk. Ty ju mer jorden stiger i pris, dess omöjligare blir det att anskaffa det för jordegendomens övertagande erforderliga kapitalet.

Under intrycket härav är det, som man genom ovannämnda lag infört en helt och hållet ny besittningsform — **brukningsrätten** varigenom den enskilde tillförsäkras det fulla utbytet av sitt arbete som jordbrukare medan staten städse innehar äganderätten till jorden och dymedels förebygger jordspekulationner.

Lagens grundprincip är, kort sagt, den att jord i offentlig ägo kan överlämnas åt brukarne, utan att dessa erlägga någon som helst köpeskilling därför. De förpliktas endast att utbetala en årlig ränta om 4,5 procent av jordens värde. Jorden skall omvärderas var tredje år, så att avgiften alltid skall följa konjunkturerna. Dessa stadganden skaffa jordbrukarna säkerhet mot det träldomsok, som den höga inteckningsräntan å jord köpt under högkonjunktur lätt får karaktär av, och de giva samhället tillfälle att indraga utbytet av det jordvärde, som ej är en frukt av den enskildes arbete, utan som uppkommit på grund av hela samhällets utveckling.

Samtidigt med den ifrågavarande lagen ha genomförts två andra lagar åsyftande att anskaffa jord till styckning och fördelning bland småbrukare. Den ena lagen avser länsoch fideikomissgodsens förvandling till "fri" jordegendom och den andra gäller styckning av den prästerna tilldelade jorden. Vad beträffar lagen om storgodsen framtvingar den ej absolut godsens förvandling till fri egendom, men för att göra påtryckning på innehavarna av de åsyftade godsen, stipulerar lagen, att dessa skulle framställa anspråk på övertagande av egendomarna före utgången av år 1920. Om de ej gjorde detta utan väntade till 1921, skulle de få avstå en procent mer och om de alls icke ville begagna sig av lagens bestämmelser om rätt, att övertaga godsen som "fri" egendom kommer detta att förorsaka dem en årlig avgift av 11,5 a 1 procent af godsets inregisterade värde.

Men anser, att på grund av denna lag omkring 22,000 har skola bli ställda till statens disposition.

Prästerna ha haft sig tilldelade inalles 25,000 har (62,000 acres) åkerjord, som räknas som statens egendom. Inkomsterna av brukandet av denna jord har förr utgjort en väsentlig del av prästernas löner. Men detta lönesystem är nu förändrat, i det att alla präster numer ha fast lön, och man kan därför nu skrida till en vittomfattande styckning även av den hittillsvarande s. k. prästjorden. Det är dock ej meningen att stycka all sådan jord utan en viss del skall lämnas kvar åt prästen att arrendera och bruka för egen räkning.

Man beräknar, att efterhand skola kunna ställas till förfogande för styckning c:a 14,000 har (34,000 acres) och på den jord, som staten på detta sätt får dispositionsrätt över från präsgårdar och storgods, vantar man inom loppet av 15 a 16 år kunna upprätta cirka 6,000 småbruk.

Dessa småbruk skola vara så stora, att en familj kan försörja sig på densamma med användande av egen arbetskraft. I vissa fall kan man dock tillåta upprättande av mindre jordbruk, om förhållandena tala därför, liksom mindre parceller kunna lägas till förefintliga småbruk, då dessas areal icke därigenom kommer att överstiga en areal av 7 har (17 acres) medelgod jord.

För att få jord att odla skola de eventuella brukarna:

uppfylla de av lagen stadgade villkoren för val av ledamöter av folketinget.

i regel ej vara över 50 år gamla,

anskaffa från kommunalstyrelsen ett intyg på, att de äro nyktra och hederliga personer och

vara i besittning av de medel, som äro nödvändiga för upprättande av småbruk.

Jordens största makt och rike.

Det brittiska riket överträffar Roma tack vare de moderna korporationsmetoderna.

John Bull som jättepolypen.

Vi påbörja i detta nummer en annan intressant artikelserie, vilken liksom den i detta nummer avslutade "Om det moderna Japans uppkomst i vår tid" är speciellt utarbetad, översatt och skriven för denna tidning.

* * *

För fyra år sedan stod det största rike, som världen någonsin sett, med ryggen mot väggen och stred för sin existens, men idag lever det ännu samt är större än förut. Mer än någonsin förr har det hela världen direkt eller indirekt under sin kontroll.

Under tre hundra år har det brittiska riket växt från att vara ett kungadöme omfattande 50,000 kvadratmil och med ett innebyggareantal av 6,000,000 till ett rike nio gånger större, än vad det romerska riket var under sin glansperiod. Det omfattar nu 15,000,000 kvadratmil samt leder och underkuvar en folkmängd uppgående till 500,000,000. Detta är 30 procent av ytinnehållet och 30 procent av befolkningen i hela världen. Inom detta område finnes dessutom hälften av allt beboeligt och fruktbart land.

Som ett resultat av världskriget ökade England sitt rike antingen genom annektering eller beskyddareskap eller mandat. Dess nuvarande territorium består av 3,972,000 kvadratmil och en befolkning av 51,275,000 människor, av vilka nittionio procent äro infödingar. Det var icke många av dessa, vilka av fri vilja kommo under den brittiska flaggan. De måste vinnas samt underkuvas med militärmakt.

Före kriget var England i besittning av fyra väldiga områden vid kusterna av Indiska oceanen, men dessa voro fullständigt avskiljda från varandra. Nu äro emellertid dessa sammanbundna från Goda Hoppsudden till den Malajiska halvön. I alla avseenden har nu den stora Indiska oceanen blivit en brittisk insjö, omslutet på alla sidor av brittiskt territorium.

Det finnes en orsak för detta ivriga begär efter miljontals kvadratmil av land och hundratals miljoner av innebyggare. Det är deras åstundan efter råmaterialer och aysättningsorter. Storbritanniens och Irlands egna jordområden kunna endast underhålla en fjärdedel av dess befolkning. De återstående tre fjärdedelarna måste leva genom att utbyta sina tjänster mot livsmedel och klädesplagg från andra sidan havet eller också gå utan.

Låt ingen inbilla er, att de styrande klasserna i det brittiska riket icke veta, vad de göra, när de planlägga och konspirera för att få under sitt välde så många som möjligt av människosläktet. Vid närmare förfrågan tveka de icke att erkänna, att riket gör intryck av att vara en stor korporation — liksom i verkligheten alla andra makter alltid ha varit.

Korporationernas samvete.

Det är ett favorituttryck att "korporationer hava intet samvete". Det är märkvärdigt nog sanning, att när människor slå sig tillsammans eftersträvande ett gemensamt mål, så kunna de göra saker, vilka de icke ens skulle tänka på att göra, om de handlade på eget initiativ eller för sitt eget personliga intresse. Vad som är sannt angående korporationerna, kan även sägas om världsmakterna.

Folket på de brittiska öarna är ett folk av oöverträffad intelligens, redlighet och sparsamhet samt av enastående beslutsamhet och fasthet. Men de styrande klasserna, som litet bry sig om vare sig guds eller människors åsikt om dem, hava satt ett rekord i bedräglighet och grymhet, vars like är svårt att finna, om det icke skulle vara i den amerikanska administrationen, vilken slutligen begravits i den glömska, den så rikligen förtjänat. Huru mycket längre den brittiska maskinen kan fortfara under denna sin färd och med detta sorts grus i sina lager, är en fråga, som delvis är anledningen till denna artikel.

Vid olika tillfällen i dess historia har det brittiska riket varit välsignat med tillförlitliga och samvetsgranna män vid styret, vilkas strävan har varit att handla rättvist och rättfärdigt. Men deras bemödanden omintetgjordes till stor del av de övrigas spratt.

En aldrig så liten kännedom i historien avslöjar i varje fall det faktum, att med tillhjälp av allianser, propaganda gent emot konkurrenter, och underhållandet av en stor flotta har det brittiska riket mer än en gång krossat såväl Spaniens, Hollands, Sveriges, Danmarks, Frankrikes, Tysklands, Österrikes som Rysslands kommersiella makt. Vid olika tidpunkter, när tillfälle yppat sig, ha de lyckats få den övriga världen att hata spanjorer, holländare, fransmän, ryssar, turkar och tyskar.

Det är ingen hemlighet för stora korporationer, huru sådant kan och skall utföras. Allt som behöves är en tryckpress, en namnlista för utsändande av brev och för övrigt endast att under veckan visa ett kyrk-, söndags- och afferssamvete. Det beror på tidningarna. Giv dem nog med pängar — och nyhetsagenterna skola överflytta på vilket som helst av jordens folk de övriga hela hat och ovilja.

Och ingen korporation har någonsin varit istånd att överträffa eller jämföras med den brittiska kapitalistregeringen, när det gäller att sprida falska rapporter, upphetsande propaganda för gott såväl som dåligt

(Forts. å sid. 4)

En upptäcktsfärd i Patagonien.

Syd-Amerika en kontinent utav största handelsintresse för Sveriges land.

Rikt vetenskapligt utbyte.

Den Nordenskjöldska expeditionen har gjort många och rika erfarenheter under sin färd genom Sydamerika, och professor Nordenskjöld kommer i sinom tid att redogöra för de vetenskapliga landvinningar expeditionen gjort i Peru och Patagonien. Den enda av expeditionens medlemmar, som ännu kommit fram till Stockholm är kartografen, kapten H. N. Pallin, som berättat en hel del intressanta upplevelser för en medarbetare i Dagens Nyheter, vilka vi härnedan återgiva.

På vår fråga, i vad avseende Sydamerika närmast erbjödo intresse för oss svenskar, förklarade han att världsdelen först och främst ur handelspolitisk synpunkt vore värd vår uppmärksamhet. Vi ha där en av de förnämsta exportmarknaden i världen och dessutom en råvaruproducent som ingen europeisk industristat längre kan undvara. För mig som vägoch vattenbyggare har färden runt den sydamerikanska kontinenten dessutom erbjudit ett utmärkt tillfälle att studera de i sitt slag ofta enastående trafikanordningar som finnas runt dess kuster och med vilkas tillhjälp detta handelsutbyte äger rum. Jag behöver endast nämna Panamakanalen, som varje civilingenjör bör se, de olika bergjärnvägarna i Kordilleerna samt den provkarta på storartade och dåliga hamnar som där finnes. Lägg därtill sådana läckra specialarbeten som Sockertoppsbanan i Rio de Janeiro och de underjordiska järnvägarna i Buenos Aires, så har jag ändå endast nämnt en liten del av alla de studieföremål, som finnas för den vakne resenären.

På sätt och vis intressantare ändå är det att iakttaga hur alla dessa inrättningar och övriga verk i de sydamerikanska republikerna funktionera. Man finner snart at man är bland människor med en helt annan mentalitet än svenskarnas. Vare det nog sagt att man stundom är färdig att vara skarp i sina omdömen, men oftare överseende och icke sällan berömmande.

Sympatierna för Sverige djupt rotade i Chile.

Längsta tiden vistades jag i Chile, och under denna tid hann jag få en verklig högaktning för detta land, som sträcker sig över mer än 40 breddgrader och är tre gånger så långt som Sverige, men knappast hälvt, så brett. Det har den längsta kuststräckan på jorden och äger alla klimat, ända från det heta klimatet i norr, där det aldrig regnar, till det fuktiga klimatet i söder, där det på vissa platser praktiskt taget råder ett evigt störtregn. Sympatierna för Sverige äro

(Forts. å sid. 4.)

En titt ner uti Europas politiska gryta.

Hela Europa med undantag utav Frankrike gillar Lloyd Georges hållning i detta avseende. Tyska kabinettet sitter löst i sadeln. Åland ges till Finland på vissa villkor.

LLOYD GEORGE FÖRDÖMER POLSKA INVASIONEN.

Tysklands antagande av de alliierades ultimatum, om vilket vi meddelade f. v., förklarades dagen därpå i Paris tidningarna endast vara det första steget och Temps säger: "Vi döma ej Tyskland efter dess signatur utan vi vänta att göra det efter dess handlingar". Tillfredsställelsen över Tysklands antagande var maloritsbemängd på grund av den ringa majoriteten i riksdagen samt på grund av den känslan att det nuvarande tyska kabinettet satt synnerligen osäkert i sadeln.

Ministern för de skövlade franska trakterna meddelade f. v. korrespondenter i Paris, att överste George W. Goethals, f. d. guvernör för Panama kanal zonen, inbjudits att komma samt ge råd om fullbordandet av rekonstruktionen. Enligt ministerns utsago hade överste Goethals förklarat sig villig att antaga anbudet.

Det nya tyska kabinettet, som endast kommenderar en parlamentarisk minoritet synes av alla tecken att döma ej bliva långlivat. Nationalisternas och industrialisternas tidningar fördöma på det högsta kanslär Wirth och hans kabinett samt förklara att det av dem undertecknade ultimatum endast är en papperslapp. Wirth och hans kabinett stå i de flesta tyskars ögon som den eländige bulvanen, vilken åtager sig en smutsig affär, som hans herre är tvingad att göra men själv ej vill lägga händerna vid.

* * *

Den 11 ds. rapporterades att underhandlingarna mellan den interalliierade kommissionen i övre Schlesien och Adelbert Korfanty, ledare av de polska insurgenterna, lett till upphörande av fientligheterna. Följande dag meddelades att tyskarna förklarat generalstrejk i Oppeln som protest mot denna s. k. vapenvila, vilken av dem tolkas som erkännande av upprorsledaren Korfanty samt ett brott mot Versailles fördraget. Det påstods att en f. d. högre tysk officer tagit hand om de tyska operationerna i Schlesien samt att f. d. tyska soldater flocka sig runt honom. Men trots den botande situationen förklarar premiärminister Briand att han aldrig skall tillåta att tyska trupper intåga i Schlesien, fast detta synes vara det enda, som kan göra slut på insurrektionen.

Även italienarna ha blivit uppretade på polackerna, vilka dödat flera italienska soldater. På grund därav ha de vägrat ingå på denna s. k. vapenvila och ha även utlånat gevär och lätt artilleri åt tyskarna. I en del fall ha de ock kämpat sida vid sida med tyskarna.

I fredags tog Lloyd George bladet från munnen samt förklarade i underhuset att Storbritannien ej ville acceptera de polska insurgenternas intagande av vissa delar av övre Schlesien. Han påpekade att invasionen var ett brott mot Versailles fördraget. Han ansåg det vara både oklokt och orättvist, att tyskarna ej tillåtos att bruka sina trupper för att återställa ordning. Det vore av högsta intresse för de allierade att fördraget respekterades. Han förutspådde att så styrka skulle betyda mindre och att Tysklands heder till dess löfte skulle betyda mer. Polen var det sista land i Europa, sade han, som kunde klaga över fördraget. Det vann ej sin frihet, ty den gavs henne av Italien, Storbritannien och Frankrike. Under kriget voro polackerna delade och hälften av dem kämpade med tyskarna. Vidare trodde han ej på den polska regeringens påstående, att densamma ej var ansvarig för invasionen.

Europas fred hotas av insurrektionen i övre Schlesien, yttrade Lloyd George. Jag är rädd för, vad som kan hända, om förtroendet ej återställes. Den polska invasionen är ett uppenbart brott mot Versailles fördraget. Om ej omutlig rättvisa genast tillämpas, kommer det att bli av stor fara för freden i Europa. Det är av största vikt att förtroendet återupprättas i Europa.

Hans tal tolkades i hela den europeiska pressen som en varning att Storbritannien ämnar se till att Versailles fördraget efterleves såväl av de allierade som av tyskarna samt att Polen måste påtaga sig officielit ansvar för denna invasion.

I England vann detta tal det högsta gillande såväl av arbetartidningarna som av Northcliffes tidningarna. Endast Express vojade sig och talade om Lloyd Georges "pro-Germanism" samt om hans "hat" mot Polen, men det var ingen mer än fransmännen, som togo dessa idiotiska påståenden på allvar.

Den franska regeringen vidtog i måndags mått och steg att återställa harmonien med Storbritannien och Briand förklarade sig villig att ingå på kompromisser.

Den polska exekutiva komitén i Schlesien, av vilken Korfanty är president, telegraferade i tisdags till den inter-allierade kommissionen i Oppeln, att de voro villiga att draga sig tillbaka, om de av dem överlämnade områdena besattes av allierade trupper och ej av tyska.

* * *

De brittiska järnvägsmännen planerade den 13 ds. embargo på "blackleg" kol samt instruerade sitt folk att ej hantera kol, som lastats av non-union arbetare och ej heller utländskt kol. Detta brakte landet inför faran av generalstrejk. Även transportarbetarna väntades fatta samma beslut.

Lloyd George förklarade den 13 ds. i underhuset, att det utan tvivel förekom revolutionära moment i den industriella krisen men att han ej kunde säga, till vilken grad de subsiderades av främmande guld. För övrigt har man under de senare dagarna hoppats på en lösning på grund av ett yttrande från Herbert Smith, president för gruvarbetarnas facförening, som lovat, att ifall regeringen och gruvägarna kommo fram med ett bättre förslag, så skulle arbetarna taga det i allvarligt övervägande.

Parlamentet har nu ajournerat till den 25 maj, men premiärministern, som är ivrig att gripa fatt i varje tillfälle att föra de stridande parterna tillsamman, kvarstannar med en del av ministrarna nära London för att genast kunna gripa in.

* * *

Den av nationernas förbund tillsatta kommissionen att avgöra Ålandsfrågan, vgv den 14 ds. sin rapport, i vilken de förordade att Åland fortfarande skulle tillhöra Finland, men att Åland skulle ges garantier för bevarandet av det svenska språket. Vidare skulle Åland ha rätt att uppsätta tre kandidater för guvernör över ön samt att finska regeringen måste välja en av dessa till guvernör. Om Finland ej går in på dessa villkor, rekommenderar kommissionen att frågan avgöres genom folkomröstning, i vilket fall kommissionen känner sig övertygad om att Åland skulle tillfalla Sverige.

* * *

Den ryska sovjetregeringen har erbjudit amnesti till alla officerare och soldater i Wrångels armé förutsatt att de övergå före den 20 maj.

Importen över hamnar i Estland och Livland nådde under april månad 350,000 ton, vilket är den största mängd, som imports, sedan blockaden avlyftes. Av alla tecken att döma synes sovjets handel med utlandet växa för var dag.

Enligt meddelande från Riga den 15 ds. har sovjetregeringen gett ut

(Forts. å sid. 4.)

Kulturella relationerna Sverige-Amerika.

Sverge-Amerikastiftelsens årsmöte ägde rum härförliden å Läkarsällskapets lokal i Stockholm under presidium av ordföranden, professor Svante Arrhenius. Ett par hundra medlemmar hade börsammat kallelsen, bland vilka märktes minister Ira Nelson Morris med fru och andra medlemmar av härvarande amerikanska koloni.

De i tur avgående styrelseledamöterna liksom revisorerna omvaldes. Efter konstnären Anders Zorn och professor Knut Kjellberg, vilka under året avlidit, valdes till styrelseledamöter direktör R. R. Bildt och generaldirektör Gunnas Huss samt efter professor I. Bendixson, som undanbett sig återval, d:r Karl Hildebrand, Stiftelsens förste sekreterare, fil. d:r K. G. Dernby, hade under året lämnat denna post för att övergå till annan verksamhet, och till hans efterträdare hade utsetts legationsrådet E. E. Ekstrand.

Efter årsmötet vidtog ett allmänt sammanträde, vid vilket Förenta Staternas härvarande populära generalkonsul, mr C. Murphy, på engelska höll ett synnerligen intressant föredrag om Panamakanalen, illustrerat av utmärkt vackra skioptikonbilder. Mr Murphy hade vistats i dessa trakter en längre tid under det gigantiska byggnadsarbetet och hade en intim och personlig kännedom om hithörande frågor. Mr Murphy hade nämligen av presidenten Roosevelt utsetts till sekreterare i den första stora kanalkommittéen. Till slut ville talaren hedra de amerikanska män som haft största förtjänsten av kanalens tillkomst, överfältläkare W. Gorgas, som gjorde Panamagebitet, som förut varit ett pesthål, till en beboelig plats för vita människor, major J. Goethals, som utfört konstruktionerna, och sist Theodore Roosevelt, som med järnhård hand dirigerade det hela.

Mr Murphy visade sig vara en boren vältalare och avtackades med entusiastiska applåder.

Vid sammanträdet utdelades också stiftelsens årsskrift, vilken är ett intressant dokument och visar att stiftelsen under den korta tid den existerat dock lyckats utföra ett ytterst framgångskrikt arbete på att befodra de kulurella relationerna mellan Amerika och Sverge.

Under dessa knappa två år ha tjugutvå amerikanska studenter mottagits i Sverge och tjugufyra svenska sänts till Amerika med stipendier från den svenska stiftelsen, varförutom ett stort antal "honorary fellows". Att detta studentutbyte varit av största nytta för stipendiaterna visas bäst av att av de svenskar som 1919 reste ut fem stycken anhållit att få stanna ännu ett år för fullbordande av studierna, och detsamma har skett med ett par av de amerikanska studenterna i Sverge. Som ett slutoomdöme kan sägas att studentutväxlingen slagit över förväntan väl ut.

Men stiftelsen har även verkat på andra sätt; här erinras om mottagandet av den svensk-amerikanska sångkören, anordnandet av den svensk-amerikanska konstutställningen anordnandet av sammanträden och samkväm för sammanförande av svenskar och amerikaner i Stockholm, spridan-

(Forts. å sid. 4.)

Litet utav varje ifrån Amerikas horisont.

De arbetslösas antal i detta land har varit ganska stort, enligt beräkning närmare 3,500,000. Under april månad minskades detta antal något litet, men utsikterna anses nu ha blivit något ljusare. The United States Employment Service förklarar i ett utlåtande den 5 dennes, att arbetslösheten nådde sin höjdpunkt under april månad, och att normala förhållanden nu äro att vänta, även om återgången till dessa endast sker successivt. Arbetet å farmerna och vid de förestående vägbyggnaderna kommer att lämna sysselsättning åt en stor del av städernas arbetslösa arbetare, vilka icke kunnat finna anställning i sina hemorter. Arbetsbristen har under den gångna tiden varit störst inom stålindustrien, järnvägarnas reparationsverkstäder, födoämnesindustrien och likartade industrier samt timmer- och tobaksindustrierna. En ökning av arbetstillfällen förekom under mars månad i motorvagnsindustrien samt textilindustrien.

De inkomna rapporterna angiva, att utsikterna i Nordvästern börja bli ljusare. Flerstädes inom Minnesotas större städer har arbetsbristen varit ganska stor, och någon väsentlig förbättring har icke ännu inträtt. Gruvindustrien i norra delen av staten har befunnit sig i en tryckt ställning, liksom timmerindustrien. Arbete å farmerna kommer att bereda lättnad, men knappast tillräcklig för att avhjälpa de förefintliga behoven. Om arbete för vägbyggnader snart sättes i gång, torde arbetslösheten ganska mycket därigenom avhjälpas.

För övrigt meddelas att det finnes gott om arbetshjälp överallt för de farmare, som behöva eller vilja ha den, och i de allra flesta staterna ha lönerna avsevärt förminskats. De äro i allmänhet 30 procent, på sina ställen såsom i Nebraska och Kansas, ända till 50 procent lägre än i fjor, men dock fortfarande två till tre gånger högre än de voro för en del år sedan. Emellertid ha farmarena på de flesta platser ej råd att hyra någon hjälp. Från Montana rapporteras: "Flere arbetssökande, än det finns efterfrågan för. Farmare finansiellt oförmögna att hyra hjälp, ämna göra sitt eget arbete så långt som möjligt. Farmlöner 45 till 55 dollars pr månad mot 75 till 85 i fjor. Färherdar få $50 mot $95 i fjor"; från Illinois: "Tillräckligt med hjälp, men farmare söka reda sig med så litet därav som möjligt"; från Indiana: "Överflod på farmarbetare, men många farmare ha inga pängar att hyra hjälp med"; från Dakotastaterna: "Tillgång större än efterfrågan; farmare hyra icke så mycket hjälp som vanligt." Liknande rapporter ha ingått från alla staterna.

Bland de svårigheter, som farmarna haft att kämpa med under den senare tiden, har även varit den, att krediten varit så starkt begränsad. De ha haft stora svårigheter att erhålla lån, och då sådana erhållits, ha de haft ännu större svårigheter att rediskontera dem, när de icke kunnat betala dem vid förfallotiden i följd av de låga priserna å deras produkter. När rediskontering medgivits, har dock intresset varit högt.

Under senare dagarna ha några re-

(Forts. å sid. 4.)